

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-08-27

Äldreomsorgens årsrapport 2019

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd tar del av redovisningen och lägger rapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Äldreomsorgens årsrapport utarbetas av årligen av äldreförvaltningen och syftar till att ge en samlad lägesbild av stadens äldreomsorg. Rapporten beskriver bland annat stadens demografiska utveckling, äldreomsorgens volym och det utvecklingsarbete som bedrivits under 2019.

Östermalms stadsdelsområde hade högst andel äldre 65- 79 år och också, tillsammans med Farsta stadsdelsområde, högst andel äldre över 80 år. Antalet personer över 65 år på Östermalm var 15755, vilket innebär en ökning med 267 personer (1,7 procent) jämfört med 2018.

Östermalm redovisar, tillsammans med Farsta och Norrmalm, högst andel beslut om vård- och omsorgsboende och stadsdelen har under 2019 också högst antal beviljade snitttimmar per månad för hemtjänst.

Som exempel på Östermalms utvecklingsarbete 2019 beskrivs att äldreomsorgen genomfört en organisationsförändring i syfte att få ett mer nära och tillgängligt ledarskap. Vidare att en särskild Seniordag anordnats samt att hela den kommunala hemtjänsten uppnått Stjärnmärkning enligt Svenskt demenscentrums utbildningsmodell.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet.

Ärendet

Äldrenämnden utarbetar årligen, på kommunfullmäktiges uppdrag, en stadsövergripande rapport för äldreomsorgen. I årsrapporten har äldreförvaltningen samlat in och sammanställt statistikuppgifter och annan relevant information gällande stadens demografiska utveckling, äldreomsorgens volym och det utvecklingsarbete som bedrivits under 2019.

Syftet med årsrapporten är att ge en samlad lägesbild av stadens äldreomsorg och utvecklingen inom verksamhetsområdets olika delar. Rapporten syftar också till att fungera som ett verktyg i arbetet för likställighet inom stadens äldreomsorg samt spridning av utvecklingsarbete och goda exempel inom staden.

Övergripande för Stockholms stad 2019

I Stockholm var år 2019 cirka 146 266 personer 65 år eller äldre, vilket utgör cirka 15 procent av stadens totala befolkning. I jämförelse med föregående år motsvarar det en ökning med 3 186 personer och en förändring med 2,2 procent. Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Södermalm hade den högsta procentuella ökningen, medan Skärholmen, Hässelby-Vällingby och Farsta hade den lägsta.

Under 2019 hade sammanlagt cirka 21 000 personer insatser från äldreomsorgen, vilket motsvarar 15 procent av alla 65 år och äldre. Majoriteten hade beslut om hemtjänst, drygt sex av tio personer. Nära tre av tio bodde på vård- och omsorgsboende och fyra procent på servicehus. Fyra procent hade beslut om dagverksamhet och två procent beslut om korttidsvård.

Majoriteten av äldreomsorgstagarna är kvinnor, cirka 70 procent. För insatserna avlösning, hemvårdsbidrag och korttidsvård är andelen män högre än andelen kvinnor. De insatserna beviljas till den som har omsorgsbehovet, men den egentliga mottagaren är den som vårdar, såsom make, maka eller annan närstående. Andelen äldre med utomnordisk härkomst varierar mellan stadsdelarna, från färre än 10 procent i innerstaden, till 50 procent i Rinkeby –Kista.

I staden arbetar cirka 350 biståndshandläggare. Under 2019 fattades cirka 58 000 beslut i enskilda ärenden, exklusive avgiftsbeslut och trygghetslarm. Det är totalt 200 fler beslut än år 2018 och ökningen ses framför allt i beslut om hemtjänst. Av det totala antalet beslut

var 96 procent bifall. Under året har 3945 trygghetslarm installerats och i snitt inkom cirka 2 425 larmanrop per dygn.

Stockholm tillhör den fjärdedel av rikets kommuner som har bäst resultat i mätning av personalkontinuitet enligt Socialstyrelsens definition¹, högst tolv olika personer år 2018 och år 2019. Det nationella medelvärdet för 2019 var sexton olika personer.

Både 2018 och 2019 redovisar privata utförare i medelvärde en högre personalkontinuitet än kommunala utförare. I årsrapporten redogörs för att äldreförvaltningens granskningar visar att *”flera av de privata utförare som har ovanligt god personalkontinuitet har personal, vanligen timanställd, som enbart går till ett visst antal kunder, exempelvis utifrån språk och kultur. Ofta arbetar denna personal sex dagar i veckan, När personalen är ledig tackar kunden nej till insatser och får i stället hjälp av familjen. Detta gör att personalkontinuiteten hos dessa utförare blir väldigt god”*.

Vidare beskrivs att utförare med få kunder har högre personalkontinuitet eftersom de har få anställda. Privata utförare har i snitt färre kunder än de kommunala, vilket delvis förklaras med att de har möjlighet att ange ett kapacitetstak (max antal kunder) samt att ange ett begränsat geografiskt upptagningsområde. Större privata utförare redovisar enligt rapporten liknande resultat som de kommunala i kontinuitetsmätningarna.

Vid biståndshandläggarnas uppföljning på individnivå ställs en fråga om hur de äldre upplever personalkontinuiteten. År 2019 besvarade 2 294 personen frågan och resultatet visar att 75 procent upplever att det alltid eller oftast är samma personer som kommer. Det är i princip ingen skillnad på hur kvinnor och män svarat, privata utförare har ett något bättre resultat än kommunala utförare.

Östermalms stadsdelsområde

Östermalms stadsdelsområde hade 2019 högst andel, 15,1 procent, äldre mellan 65 och 79 år och också, tillsammans med Farsta stadsdelsområde, högst andel äldre över 80 år, 5 procent. Antalet personer över 65 år på Östermalm var 15 755, vilket innebär en ökning med 267 personer (1,7 procent) jämfört med 2018.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorg

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

---

¹ Socialstyrelsens definition för mätningen av personalkontinuiteten är ” Medelvärdet av antal olika personal som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagars period. Måttet avser de personer, 65 år eller äldre, som har två eller flera besök av hemtjänsten varje dag. Trygghetslarm och matleveranser räknas inte. Mätningen avser tiden 07:00-22:00. Hemsjukvårdspersonal redovisas inte. Vid besök med dubbelbemanning (hjälp av två personer) ska båda räknas med ”

Av de brukare som under 2019 fått ett biståndsbeslut från äldreomsorgen på Östermalms stadsdelsförvaltning var 71 procent kvinnor och 29 procent män.

Vård- och omsorgsboende - totalt fattades under 2019 600 beslut om vård och omsorgsboende, vilket motsvarar 29 procent av nämndens totala antal beslut om bistånd inom äldreomsorgen. Motsvarande genomsnitt för staden var 26 procent. Östermalm redovisar, tillsammans med Farsta och Norrmalm, högst andel beslut om vård- och omsorgsboende i staden.

Hemtjänst- totalt fattades under 2019 1288 beslut om hemtjänst, vilket utgör 63 procent av nämndens totala antal beslut om bistånd inom äldreomsorgen.

Östermalm hade högst antal beviljade snitttimmar per månad, med hänsyn tagen till omsorgstagarnas sammansättning². Östermalm redovisar 47 timmar i snitt per månad att jämföra med stadens genomsnitt 39 timmar per månad.

Resultatet av mätning av personalkontinuiteten enligt Socialstyrelsens definition var 2019 för Östermalm i snitt 12,2 olika personer. Den kommunala hemtjänsten redovisar i snitt 12,6 olika personer och de privata utförarna 12,0. Det är en försämring gentemot resultatet 2018 som var 11,7 personer. Försämringen ligger hos de privata utförarna (från i snitt 10,7 till 12,0 olika personer), medan de kommunala utförarna ligger kvar på samma nivå.

Dagverksamhet – totalt fattades 70 beslut om dagverksamhet, vilket motsvarar tre procent av nämndens totala antal beslut om bistånd inom äldreomsorgen. Motsvarande genomsnitt för staden var fyra procent.

Servicehus- totalt fattades 32 beslut om servicehus, vilket motsvarar två procent av nämndens totala antal beslut om bistånd inom äldreomsorg. Motsvarande genomsnitt för staden var fyra procent.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorg

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Som exempel på Östermalms utvecklingsarbete 2019 beskrivs att äldreomsorgen genomfört en organisationsförändring i syfte att få ett mer nära och tillgängligt ledarskap. Vidare att en särskild

---

² Enligt studien StockholmSNAC 2019.

Seniordag anordnats samt att hela den kommunala hemtjänsten uppnått Stjärnmärkning enligt Svenskt demenscentrums utbildningsmodell.

Avdelningschef

Bilagor

1. Äldreomsorgens årsrapport 2019- en beskrivning av äldreomsorgen i Stockholms stad.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Marianne Wikander, Avdelningschef

Datum

2020-08-10